

πάντων τῶν θεοστρυγῶν φλογῶν αἵτινες ἐλυμαίνοντο τὴν μοχθηράν του ψυχὴν.

Ὁ Ἰησοῦς, πλήρης ἐλέου καὶ μακροθυμίας ἐν τῇ ψυχῇ καὶ πράξεις μακροθυμίας ἐν τῷ βλέμματι, ἤκροατο αὐτοῦ ἐν σιγῇ.

III

Καὶ ἀφοῦ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ σιγήσαντα πλέον, ἀνέλαβε τὸν λόγον ὁ Χριστὸς αὖθις καὶ εἶπεν αὐτῷ μετὰ γλυκύτητος :

— Θέλω νὰ σὲ ἀκούσω μέχρι τέλους. Γνώρισόν μοι ἐπὶ τίσιν ἐλέγχεις με, ὡς Θεόν.

Ἡρεμώτερος τότε ὁ Ἰούδας, ἀλλὰ φοβερώτερος, ἴσως ἐκ τοῦ μεγαθύμου τῆς ἐπεικειάς καὶ γλυκύτητος τοῦ Ἰησοῦ τόνου μᾶλλον ἐξερεθισθείς, ἀνεκεφαλαίωσε τὴν μακρὰν ἐπὶ τοῖς δεινοῖς ὑφ' ὧν κατατρύχεται κατηγορίαν τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἐξέθηκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὰς ἐν πληθύνει βασανίζουσας τὸν ἀνθρώπον ὁδύνας ὡς ἐκ τῶν αὐτογενῶν ἐν ἐκάστῳ ἀτόμῳ καὶ ἐν συγκρούσει πρὸς ἀλλήλας διακειμένων ὀρμεμφύτων καὶ κλίσεων, τὸν πειρασμὸν ἐνεδρεύοντα μυριοτρόπως καὶ καθ' ὅλην τῆς αἰωνιότητος τὴν ἐξελίξιν πᾶν τοῦ ἀνθρώπου βῆμα, τὴν ἐπὶ τῇ ὥς ἐκ τῆς δι' ἧς ἐπροι-κίσθη ἀδυναμίας ἐμπώσει του εἰς τὸν πειρασμὸν εὐθύνην ἥτις τὸν βαρύνει, τὴν ἐπὶ γενεᾶς γενεῶν κληρονομικὴν ἐπάσιν πάσης κακίας καὶ παντὸς μίσους, ἡ ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλα τῶν διαφόρων ἀτόμων φίλων ἢ ἐθνῶν συγκρούσει ἀνάφλεξις τῶν ὁποίων σβέννυται εἰς τὸ αἷμά των, τοὺς πόθους καὶ τὰς προσδοκίας τοῦ ἀπείρου οὐς διαψεύδει οἰκτρῶς ὁ θάνατος, τοὺς πενθίμους τάφους οὓς ὀρύσσει ἐπὶ τῶν συμπαθειῶν μας χαιρεκάκως οὗτος, τὸ σπαραξικάρδιον τοῦ αἰωνίου χωρισμοῦ ἀπὸ προσφιλῶν ὑπάρξεων, τὸν καθ' ἐκάστην προδιδόμενον ἔρωτα, τὰς πρὸς ἀνακούφισιν ἐκ τοῦ τρομεροῦ τούτου δεινοῦ προστρεχούσας εἰς δηλητηριώδεις ἄλλας πηγὰς ψυχᾶς ; τὸ ἀβέβαιον ὅπερ κλονίζει τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας μας ἔδαφος, τὸ μυστήριον τοῦ εἰμαρμένου ἐπισκοτίζον τὴν ὀξυδέρεϊαν τῶν ψυχικῶν ἡμῶν δυνάμεων, τὴν ἀσεβῆ ἡλικίαν καὶ τὸ ἀσεβέστερον γῆρας μαραινον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας τὴν ἱερὰν τῆς καλλονῆς εἰκόνα, πᾶν τέλος ὅ,τι καθιστᾷ τὸν βίον εἰδεχθῆ, μισητὸν καὶ ἐπιβάλλει ἡμῖν αὐτὸν ἐν τούτοις χάρις εἰς νόμον ὃν ἡμεῖς δὲν ἠθελήσαμεν καὶ καθ' οὗ αὐτὸς οὗτος ὁ βίος εἶνε διηνεκὴς καὶ περίτρανος διαμαρτύρησις, τὸν νόμον τούτέστιν ἐκεῖνον, ὅστις ἐνέθηκεν εἰς τὰς φλέβας μας πυριμανὲς ἀκορέστων ἡδονῶν αἷμα καὶ κατέστησε τὴν σάρκα ἡμῶν ἀπληστον ἡδυπαθείας καὶ γόνημον ὁδυνῶν.

Καὶ ἐνῷ ὁ Ἰούδας ἀνέπτυσσε πυρίνη γλώσση τὸν ἀπὸ καταβολῆς αἰώνων ἐκ τῆς ἀθλιότητος ἡμῶν πρὸς τὸν Ἀπαθῆ καὶ Αἰώνιον ἀνερχόμενον τοῦτον βλάσφημον λυγμόν, ὁ Χριστὸς τὸν ἤκουεν ἐν σιγῇ με κεκλιμένην πρὸς τὸ στῆθος τὴν περίχρυσον κεφαλὴν του, ὡς ἂν ἡ ἀπροσδόκητοι ἐλεγχοὶ ἐπῆλθον αἰφνίδιοι βαρύνοντες τὸ μέτωπόν του καὶ ὄντως λίαν συγκεκινημένος ἐν τῇ συστολῇ του, ἀφοῦ θαλερὰ ἤδη δάκρυα ἀνέθορον ἐπὶ τῶν θείων βλεφαρίδων του.

Τὸ ὑψηλὸν ὄνειρον τῆς αὐτοθυσίας καὶ τοῦ μαρτυρίου βυθίζον εἰς σκέψεις τὴν διάνοιάν του, τὸν ἐπίζε καὶ ὡς ἀπὸ τούτου ἀνακούφισις ἐπῆλθεν αὐτῷ ἐν νῷ δισταγμὸς καὶ ἀμφιβολία πότερον ἄρα γε διὰ τοῦ ἐξιλαστικοῦ μαρτυρίου του θὰ ἐξήγνιζε, τὰ σφάλματα τῶν ἀνθρώπων ἢ τὸ ἔγκλημα τοῦ Θεοῦ ;

Καὶ ἐνῷ οὕτως ἐδυθίζετο εἰς τὴν μυστηριώδη φρίκην τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης εὐθύνης, ζήτημα ἄλυτον καθ' οὗ συντρίβονται πᾶσαι ἡμῶν αἱ βουλαὶ καὶ αἱ εἰκασίαι καὶ τὰ συμπεράσματα, ὁ Ἰούδας σαρδώνιον γελῶν :

— Χαῖρε ! τῷ λέγει· ὅσον καὶ ἂν ᾔσαι Θεός, προσπάθησε τοῦλάχιστον ν' ἀποθάνης ὡς ἄνθρωπος !

Καὶ ὁ ἄθλιος, ὁ πωλήσας τὸν φίλον καὶ διδάσκαλόν του, ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῇ σκιᾷ, ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀνυψῶν ἐκ νέου τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἠσθάνετο καταθλιπτικώτερον ἐν τῇ καρδίᾳ βάρος, βλέπων ὅτι ὅλα τὰ οὐράνια ἄστρα εἶχον ἀποκρυβῆ καὶ μόνῃ ἢ σκοτεινῇ καὶ ζοφώδῃ νύξ ἤπλου ἐπ' αὐτοῦ τὰς κρυεράς πτέρυγας της, θάπτουσα ἐν τῷ μυστηρίῳ της τὰς θερμὰς παρακλήσεις του.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΥΤΣΟΣ

(Σκιαγραφία)

Πρέπει ἄρα γε ν' ἀρχίσω τὴν σκιαγραφίαν ταύτην μετὰ τὸν ἄκλαυστον ἐν τῷ νοσοκομείῳ θάνατον τοῦ ποιητοῦ, μετὰ τὰς συνήθεις ἐκείνας κατάρας καὶ ὕβρεις κατὰ τῆς κοινωνίας τὰς τόσον ἀφθόνως περιεχομένας ἐν πάσῃ βιογραφίᾳ ποιητοῦ ἢ καλλιτέχνου τὴν ὑστάτην ἀγωνισθέντος ἀγωνίαν ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς τοῦ νοσοκομείου στρωμνῆς ; Καὶ δὲν θὰ ἦτο ἀτερπὴς πλαγιασμὸς καὶ ἀνάξιον τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου διὰ τοῦ αἰωνίου τούτου κατὰ τῆς πικρᾶς τῶν φοιβολήπτων μοίρας παραπόνου νὰ ζητήσω διὰ τὰ ἀθάνατα αὐτοῦ ἔργα τὴν ἐξαγόρασιν ἐλέους καὶ συμπαθείας ἀντὶ ὀφειλομένου θαυμασμοῦ ; Ναί· καὶ ὅμως ὁ ποιητὴς καὶ ὁ ζωγράφος, ὁ γλύπτης καὶ ὁ φιλόσοφος, οἵτινες δὲν ἀποθνήσκουν ἐν τῇ κλίνῃ των ἔχοντες πλησίον αὐτῶν δακρύδρεκτον καὶ συμπαθῆ τὴν ὥσιν τῆς φιλίας, ἀλλὰ τῆς ἐσχάτης στιγμῆς τῶν ὁποίων μάρτυς καὶ παρὺγορος εἶναι πτωχὴ καὶ τεθραυσμένη λάγνηρος, τέσσαρες γυμνοὶ τοῖχοι, καὶ λύχνος ὡχροφεγγῆς παρ' ὃν ἀγρυπνε τὸ ἐμμισητὸν καὶ στεγνὸν τοῦ νοσοκόμου ὄμμα, εἶναι ἀληθῶς δυστυχεῖς, καὶ ἂν ἡ ζωὴ των ἀξίζει τὸν θαυμασμόν, ἀξίζει καὶ ὁ θάνατος αὐτῶν ἐν δάκρυ.

Τοιαύτης λυχνίας ἢ σβεννυμένη λάμψις ἐφώτισε τὴν θνήσκουσαν μορφήν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ ξυλίνου τοῦ νοσοκομείου κραβδάτου ἀφῆκε τὴν ἐσχάτην πνοὴν τὸ ἐμμουσον αὐτοῦ χεῖλος παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰωνίας, ὅτε τὸ ἔαρ τοῦ 1863 ἐποίκιλε τοὺς λειμῶνας.

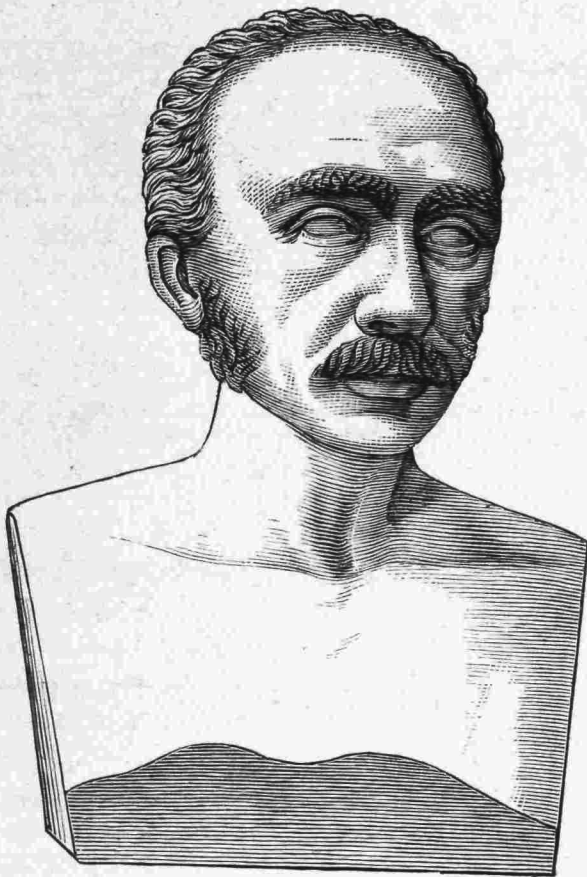
Ἡ Λαύρα ἐνέπνευσε τὸν Πετράρχην, τὸν Δάντην ἢ Βεατρίκη, τὸν Τάσσον ἢ Λεονώρα καὶ ἡ Βικτωρία Κολόνα τὸν Μιχαὴλ Ἀγγέλον, ἀλλὰ τὸν Ἀλέξανδρον Σοῦτσον ἐνέπνευσεν ἄλλη ἀθάνατος καὶ ἀγήρατος ἐρωμένη : ἡ πατρίς.

* *

Εἰς μόνον τὸν «Ἐξόριστον» καὶ «Περιπλανώμενον» ἀναφαίνεται πως ὡς δρῶν πρόσωπον ὁ ἔρως· ἀλλὰ κ' ἐκεῖ ὑπερισχύει πάντοτε εἰς τὰ στήθη τῶν ἡρώων των ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος καὶ ἡ ἀγανάκτησις κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ τυράνων αὐτῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος εἶναι καθα-

ῆ πεζῇ φράσει ἀμιλλᾶται πρὸς τὸν στίχον τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν γραφίδα τοῦ Θουκιδίδου.

Εἰς τὰς ποικίλας ταύτας ποιήσεις ἔσχεν ὡς πρότυπον καὶ ὑπογραμμὸν ὁ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος πολλοὺς τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῆς Ἑσπερίας· τὸν Βερανζέ, τὸν Βαρθελεμύ, τὸν Λαμαρτίνον, τὴν Γεωργίαν Σάνδην, τὸν Βύρωνα. Ἀλλ' ἡ μίμησίς του αὕτη δὲν δύναται νὰ κατηγορηθῇ ὡς δουλική, οὐδὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ ὡς δάνεια καὶ ὀθνεῖα· εἶναι καθαρῶς ἐλληνικά, ἐκπηγάσαντα ἐκ τῆς ἐλληνικῆς καὶ μεγάλης καρδίας του· ἐβλεπεν εἰς τὰ ἔργα τῶν μεγάλων ἑσπερίων διαγραφόμενα τὰ ἴδια τοῦ αἰσθη-



ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΥΤΣΟΣ

ρῶς πολιτικὸς ποιητὴς καὶ εἰς τὰ τοιαύτης ὑποθέσεως ἔργα ἀναδείκνυται μάλιστα ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ἀναπτύξει καὶ τῇ δυνάμει ἡ ποιητικὴ του εὐφυΐα. Ὁ «Ἐξόριστος», τὸ «Ἑλληνικὸν Πανόραμα», ὁ «Περιπλανώμενος», τὸ «Ποιητικὸν Χαρτοφυλάκιον», ἡ «Ἑλληνικὴ Πλάστιγξ», ὁ «Πρωθυπουργός», ὁ «Ἀτίθασος Ποιητής», εἶναι ἀρκοῦντες τίτλοι διὰ τὴν ἀθανασία.

Πρὸς τοῦτοις ἐκτὸς ἄλλων τινῶν ἀσημοτέρων ὁ Ἀλέξανδρος ἐξεπόννησεν «Ἀπομνημονεύματα ποιητικὰ ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ πολέμου» τὸν «Ἀσωτον», κωμῶδιαν κατὰ τὴν σχολὴν τοῦ Μολιέρου, τὴν «Τουρκομάχον Ἑλλάδα» μακρὰν ἐποποιίαν, ἧς πέντε μόνον δυστυχῶς ἐδημοσιεύθησαν ἄσματα καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ τὰς ἄλλας τεχνικὰς ἐλλείψεις ἀναπληροῖ ὕψος ἐννοίας, καὶ γλώσσης κάλλος, καὶ πλοῦτος αἰσθημάτων, καὶ φαντασίας εὐρύτης. Τὸ ὥραϊον τοῦτο ποίημα συμπληροῦσι μακρὰ σημειώσεις ὧν

ματα, καὶ δανειζόμενος ἐξ ἐκείνων τὰ ἐλλείποντα ἐκρά-
τυνε τὴν ἀπαραμίλλητον αὐτοῦ ποιητικὴν εὐφυΐαν.

Ἐπετράπη πάντοτε—λέγει ὁ Γάλλος Σενεδολλέ ἐν τινι προλόγῳ του—εἰς τοὺς ποιητάς, νὰ περιηγῶνται τὰς ξένων φιλολογίας ἵνα διὰ τῶν ἐκεῖθεν λαφύρων πλουτισθῶσι· τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δανείων δὲν ἐθεωρήθη ὡς κλοπὴ ἀλλ' ὡς κατάκτησις.

Ἐμιμήθη τέλος ἐκείνους, ὡς ὁ Βιργίλιος τὸν Ὅμηρον, ὡς ὁ Ὁράτιος τὴν Σαπφώ, τὸν Ἀλκαῖον, τὸν Ἀνακρέοντα καὶ ἄλλους, ὡς ὁ Ἀλφιέρης τὸν Κορνήλιον, ὡς ὁ Κορνήλιος τὸν Καλδεῶνα καὶ τοὺς ἀρχαίους τραγῳδοὺς, ὡς ὁ Γκαῖτε καὶ Σχίλλερ τὸν Σαιξπηρον.

Ἦτο ὁ βάρδος καὶ προασπιστὴς τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

* *

Ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι, ὅταν εἶδε τὴν ἀρχὴν τοῦ Καποδιστρίου ἐξολισθαίνουσαν εἰς τυραννίαν τρίβον, δὲ ὠλιγώρησε νὰ εὐθύνη κατ' αὐτῆς φαρμακεροὺς ὀιστούς.

Ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι κατεκραύνησε τὴν δυναστείαν τοῦ Ὁθωνος ὅταν τάγματα Βαυαρῶν κατεπλημμύριζον τῆς Ἑλλάδος τὰς πόλεις, ὅταν οἱ Ἕλληνες τοῦ Φεραίου κατεσυκοφαντοῦντο ὡς ἀνάξιοι συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, ὅταν τῆς Πνυκὸς τὸ βῆμα εἰσία, καὶ λιψ δουλόφρονος πολιτικῆς ἐμάραινε τὸ αἱματόρραντον ἄνθος τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ εἰκοσιένα.

Ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι ἦτο :

Τῆς δημοκρατικῆς δρυὸς τῆς ξηρανθείσης κλάδος.

Διότι εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἑλλάδος φέρων εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ἀνησυχίαν τῆς· διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα :

Ὁλοσχερῇ ἀλήθειαν αὐτὸ δὲν ὑποφέρει

Καὶ φυγαδεύονται Ῥουσσοῦ, Βαίλοι καὶ Βολταῖροι.

Διότι ἡ ἑλληνοφρεπὴς φωνὴ του διεκήρυσσε :

Περίγελως κατέστημεν τῆς ὅλης οἰκουμένης·

Τεμάχια ἡμιθνητῇ ἐχίδνης κεκομμένης,

Ὑπὸ σημαίαν ὁ καθεὶς μίξ ἐφημερίδος,

Πρὸς ὄλεθρον τῆς δυστυχοῦς ἐρίζομεν πατρίδος,

Καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὁ εἰς σπαράττομεν τὸν ἄλλον·
Μανιακοὶ φατριασταὶ τῶν Ῥώσων, Ἀγγλῶν, Γάλλων,
Καὶ ξένοι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς οἰκεῖοι πρὸς τοὺς ξένους,
Καὶ οὐδεμίαν ἔχοντες φιλοτιμίαν Γένους,
Καὶ πᾶσαν θυσιάζοντες ἀρχὴν εἰς τὸ συμφέρον,
Νὰ φέρῃ τὴν πατρίδα μας ἀφῆσκαμεν τὸ φέρον.

* *

Ἦτο ὁ βάρδος τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἀγῶνος, ἦτο φιλόπατρις καὶ φιλελεύθερος καὶ εἶχε γράψει :

Ἡ καλὴ γενέτειρά μας ἡ Ἑλλὰς καταπατεῖται,

Ἀλλὰ σεῖς τὸν ἄτιμόν σας ὕπνον ἔτι κοιμηθῆτε

Στρατηγοὶ τῆς, τῶν ὁποίων ἡ ποτὲ μεγάλη σπάθη

Χρόνους τώρα μακροὺς δέκα εἰς τὴν σκωριῶσαν θήκην

Ὡς ν' ἀπέκαμεν ἐστάθη

Χωρὶς δόξαν, χωρὶς νίκην !

Κάτω ρίψατε τὰ ὅπλα τῆς Γραβίτσας, τῆς Ἀραχώθης

Κάτω ρίψατε τὰ ὅπλα τῆς Βαλτέτσης, τῆς Κλεισούθης!

Εἶν' αὐτὰ βαρέα πλέον διὰ τὸν βραχίονά σας

Ἐλαφρὰ σὰς εἶναι μόνον τὰ σιδήρινα δεσμά σας.

* *

Καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον !

ΙΩ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ γαλλικὴ ἐφημερίς «Πρωί» ἐν τῇ φύλλῳ τῆς 2 Νοεμβρίου ε. ν. δημοσιεύουσα στατιστικὴν τῶν ἐν Εὐρώπῃ σιδηροδρόμων κατὰ τὸ ἔτος 1883 σημειοῖ τὴν Ἑλλάδα ἔχουσαν πρόοδον 12 0)0, ἐνῶ ἡ Ἰταλία σημειοῦται ἔχουσα 4 1)3, ἡ Αὐστρία 4 1)4 0)0, καὶ ἡ Γαλλία 3 0)0. Τὰ κράτη ταῦτα ὑστεροῦσι τῆς Ἑλλάδος, καθόσον συνεπλήρωσαν πρὸ πολλοῦ τὰ σιδηροδρομικὰ αὐτῶν συμπλέγματα, ὧν ἡμεῖς μόλις πρό τινος ἤρξαμεθα. Ἡ Γερμανία ἀριθμεῖ 36,000 χιλιομέτρων σιδηροδρομικὰς γραμμάς, ἡ Ἀγγλία 30,000, ἡ Γαλλία 29,000, ἡ Ῥωσσία 25,000, ἡ Αὐστρία 20,000, ἡ Ἰταλία 9,000, ἡ Ἰσπανία 8,000, καὶ μετὰ τὰ ἐν τῇ μετὰ λοιπὰ κράτη ἔρχεται ἡ Ἑλλὰς ἡ ἀριθμοῦσα 22 χιλιομέτρων. Ἡ στατιστικὴ τοῦ 1884 θὰ παρυσιάσῃ μεγάλην διαφορὰν πρὸς τὸ 1883, καθόσον συγχρόνως ἐνεργεῖται ἡ κατασκευὴ τριῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

* *

Ὁ γάλλος συγγραφεὺς κ. Ὁρέλ, ὁ πρὸ μηνῶν ἐκδὸς μελέτην τινὰ ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν Ἀγγλῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ὁ Τζὼν Μπούλ καὶ ἡ νῆσός του» ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐτέραν μελέτην ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὁ συγγραφεὺς, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ πλείστων τῶν συμπατριωτῶν του, ὁμολογεῖ ἀπεριόριστον ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως, ἥτις ἐπὶ τρέπεται εἰς τὰς Ἀγγλίδας νὰ συνδιαλέγωνται καὶ συσχετί-

ζωνται ἐλευθέρως μετὰ τοῦ ἐτέρου φύλου, ἐνῶ ἡ τοιαύτη ἐλευθερία αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται εἰς τὰς γαλατίδας ἀδελφάς των. Ἰδίως ἐξαίρει τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ συζύγου τῆς ὑπὸ τῆς νεάνιδος ἐν Ἀγγλίᾳ, παρὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸ ἐν Γαλλίᾳ ἐπικρατοῦν σύστημα, ὅπερ χαρακτηρίζει ὡς πεπαλαιωμένον λείψανον παλαιοῦ συντηρητικοῦ φρονήματος, ἡκιστα ἐμπρέπον εἰς τὸ φιλοπροοδευτικὸν πνεῦμα τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ. «Πῶς !» ἐκφωνεῖ ἐνθουσιῶν, «ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ αὐτῶν τῶν νηπίων ἀκόμη ἡ κεφαλὴ καὶ αἱ κνήμιναι εἶναι ἐλεύθεραι καὶ ὅμως οἱ Ἀγγλοὶ οὔτε φαλακρότεροι οὔτε βλακισιότεροι εἶναι τῶν Γάλλων». Ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμός του λήγει ἐνταῦθα· παραλληλίζων τὴν κατάστασιν τῆς ὑπάρχοντος ἀγγλίδος πρὸς τὴν τῆς ὑπάρχοντος γαλλίδος, εὐρίσκει τὴν μὲν δουλείαν τὴν δὲ ἀνεξαρτησίαν. Ἡ Ἀγγλίς, λέγει, κατέχει ὅλως δευτερεύουσιν θέσιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐνῶ ἡ Γαλλίς εἶναι ἰσοδόξος πρὸς τὸν συζυγόν της, ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς μάλιστ' ἀτάξεσι συμμερίζεται μετὰ τοῦ ἀνδρὸς τὰς φροντίδας τῶν ὑποθέσεων του, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτὴ κρατεῖ τὰ βιβλία. Ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ἡ ἐξαιρετικὴ ὑπόληψις μεθ' ἧς οἱ υἱοὶ ἐν Γαλλίᾳ θεωροῦσι τὴν μητέρα των, ἥτις οὐδέποτε ἀποβάλλει τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν της.

* *

Κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν Ἀγγελιαφόρον Νέας Ὑόρκης· τὰ μέλη καὶ ὁ ποιμὴν τῆς πλουσιωτάτης ἐν Νέας Ὑόρκης